

t ü k ö r

P E L L É R D I

megjelenik minden hónap első felében

2003.
október

A hatalom természete

Október 23-a ünnepére

Magyarország a II. világ-háborúban a vesztesek oldalán, a nagyhatalmak által elfogadottan, a Szovjetunió érdekeltségi övezetébe került. Ennek következménye az ország tartós katonai megszállása, a szovjet típusú államberendezkedés kiépítése lett.

A hasonló sorsra jutott kelet-európai országokban sorra felszínre törtek a hatalom elviselhetetlen voltát jelző mozgalmak: az 1953-as kelet-németországi, az 1956-os lengyel válság és a mi 1956. október 23-ával kezdődött forradalmunk és szabadságharcunk.

Darvas Iván fogalmazott így:

„Nem kell félrebeszélni. 1956-ban fegyveres felkelés tört ki Magyarországon. Minden élesen polarizálódott. Az egyik oldalon álltak azok, akiknek érdekük volt, hogy az oroszok visszajöjjenek és visszakapják a hatalmukat. A másik oldalon? Ott állt, véleményem szerint, tízmillió ember.”

Miért harcolt ez az ország? A szabadságért és a függetlenségért.

A függetlenségért, mert egy külső hatalom a világháború után elvette azt Kelet-Európa kis népeitől. A szabadságért, mert akik vállalták a magyarországi helytartóságot, csak úgy tudták ezt működtetni, hogy elvették az emberektől a szabadságot.

Tudjuk, hogy nem lehet szabad az a nép sem, amely más népeket elnyom. Tudjuk, hogy a szabadság csak addig terjeszkedhet, míg mások öntudatát nem sérti. Nincs korlátlan szabadság. Nincs jogunk a szabadság lehetőségével élve mások szuverenitásába gázolnunk.

A hatalom csábít, ambíciókat gerjeszt. A hatalom átformál és megváltoztat. A hatalom megrészeget. Megengedhető-e a hatalom megszerzése, vagy megtartása érdekében minden eszköz bevetése?

A hatalom alkalom a cselekvésre. A hatalom a szolgálat lehetősége.

(folytatás a következő oldalon)

ALBERT CAMUS: A magyarok vére

„Nem tartozom azok közé, akik azt kívánják, hogy a magyar nép újra fegyvert fogjon, bevesse magát egy eltiprásra ítélt felkelésbe – a nyugati világ szeme láttára, amely nem takarékoskodnék sem tapssal, sem keresztényi könnyel, hanem hazamenne, felvenné házipapucsat, mint a futballszurkolók a vasárnapi kupamérkőzés után.

Túl sok a halott már a stadionban, s az ember csak saját vérével gavalléroskodhat. A magyar vér oly nagy értéke Európának és a szabadságnak, hogy óvnunk kell minden cseppjét.

A szabadság mai évfordulóján szívemből kívánom, hogy a magyar nép néma ellenállása megmaradjon, erősödjön, és a mindenünnen támadó kiáltásaink visszhangjával elérje a nemzetközi közvélemény egyhangú bojkottját az elnyomókkal szemben.

És ha ez a közvélemény nagyon is erőtlén és önző ahhoz, hogy igazságot szolgáltatson egy vértanú népnek, ha a mi hangunk túlságosan gyenge, kívánom, hogy a magyar ellenállás megmaradjon addig a pillanatig, amíg Keleten az ellenforradalmi állam mindenütt összeomlik ellentmondásainak és hazugságainak súlya alatt.

A legázolt, bilincsbe vert Magyarország többet tett a szabadságért és igazságért, mint bármelyik nép a világon az elmúlt húsz esztendőben. Ahhoz, hogy ezt a történelmi leckét megértse a fülét betömő, szemét eltakaró nyugati társadalom, sok magyar vérnek kellett elhullnia – s ez a vérfolyam most már alvad az emlékezetben.

Nebéz minékünk méltónak lenni ennyi áldozatra. De meg kell kísérelnünk feledve vitáinkat, revideálva tévedéseinket, megsokszorozva erőfeszítéseinket, szolidaritásunkat egy végre egyesülő Európában. Hisszük, hogy valami bontakozik a világban, párhuzamosan az ellentmondás és a halál erőivel, amelyek elhomályosítják a történelmet – bontakozik az élet és meggyőzős ereje, az emberi felemelkedés hatalmas mozgalma, melyet kultúrának nevezünk, s mely a szabad alkotás és a szabad munka terméke.”

1957. október

VEZÉRCIKK

Rajtunk múlik, hogy mit választunk. A szolgálatot vagy az uralkodást. Ez a választás pedig átjárja mindennapjainkat, hiszen mindannyiunk körül, hatókörünkben minket visszatükröző jelenségek vannak. Tárgyak, amiket választunk és rendben tartunk. Növények, akiket ápolunk. Állatok, akik szeretetet sugároznak vissza a gondozásért. A család, akiről gondoskodunk, a magunk lehetőségei szerint. Barátok, közösségek, a falunk. Ami lehetőséget kapunk, mire fordítjuk? Szolgálatra, gondoskodásra, vagy uralkodni akarunk az esélyt kihasználva?

Kell legyen bennünk egy belső hang, egy vigyázó őr, aki megálljt parancsol, aki önkorlátozásra, belátásra készítet. Együttműködésre biztat, a másik elfogadására buzdít. Kell legyen bennünk kont-

roll, ki kell alakuljon a közösségnek való szolgálni tudás, mint érték és norma, amit mindannyian tiszteletben tartunk és alkalmazunk. Így lehet igazi szabadság-élményünk, egyénileg is, és közösségeinknek is.

Hogy látta *Abert Camus* a magyar forradalmat 1956 novemberében?

„Létezik egy igazi Európa, mely abban egységes, hogy az igazság és a szabadság nevében szembeszegül a zsarnoksággal. A magyar szabadságharcosok ezrei ma ezért az Európáért halnak meg.”

Mi volt az akkori sikerek titka? Az összefogás, a bízni tudás. Ismeretlenül is, egymás mellé sodródva akartak valami mást, új szabad életet. Egy jobb világot,

ahol nem tűnnek el emberek, ahol szabadon lélegezhetnek, építhetik életüket, nem függenek elvakult emberek önkényétől. Bízta a mellettük harcolókban, tudták, hogy ugyanazt akarják. Azt gondolom, jól dolgozni ma is csak így lehet.

A mi felelősségünk ma, hogy a visszavett demokratikus viszonyainkat megőrizzük. Bűnt követ el, aki gyűlöletet szít, a sárdobáló maga sározódik be. Tegyük együtt a közösségért, legjobb tudásunk szerint. Ha van bizalom, bele lehet vágni lehetetlen feladatokba. Így bátran merhetünk nagy dolgokra vállalkozni.

Tanuljunk 1956 tisztaságából, csodáiból, bízni tudásából. Bízni egymásban, a jövőben.

Metzing József
polgármester

ÖNKORMÁNYZATI HÍREK

Önkormányzati események és ülések

A Településfejlesztési és Településrendezési Bizottság ülése
2003. szeptember 15.

Első napirendként *Hübner Máttyás* településrendező mérnök tájékoztatta a Bizottság tagjait a pellérdi rendezési terv módosításának állásáról. (A módosított rendezési tervről *Tukora György* építésügyi főtanácsos részletes tájékoztatóját olvashatják lapunk mostani számában.)

Meghatározásra kerültek az újonnan kiépülő településközpontban elhelyezendő funkciók, az alábbiak szerint: óvoda, általános iskola, többcélú sportcsarnok, faluház, igazgatási központ (polgármesteri hivatal, körzeti megbízotti iroda), szolgáltatóház (benne pénzügyintézet), pihenőpark.

A polgármester úr tájékoztatta a Bizottságot a beruházások állásáról, a telekalakítások ügymenetéről.

Az ülésen az alábbi állásfoglalások születtek, melyeket a Képviselőtestület a szeptember 18-i ülésen határozatban elfogadott:

TTB-i állásfoglalások:

- Pellérd Község Önkormányzata Képviselőtestületének Településfejlesztési és Településrendezési Bizottsága szeptember 15-i ülésén elfogadta *Hübner Máttyás* tervező tájékoztatóját a rendezési tervmódosítás állásáról.
- A Bizottság javasolja, hogy a Képviselőtestület adjon megbízást *Hübner Máttyás* részére a településközpont kialakításának és beépítésének módjára.

A Brázay Kastélypark területére:

- A terület növelése a Dózsa utcai kertvégekkel
- Oktatási centrum 8-12 tantermes iskolával, óvodával
- Sportcentrum
- Szabadidőpark
- Faluház
- PMH épület, KMB elhelyezés, Bank

A Vasút utcai tömbre:

- A polgármester kapjon felhatalmazást, hogy tárgyalásokat kezdeményezzen a volt COMMER AUTOHAUS ingatlan megszerzésére.
- A tömb – az ott lévő önkormányzati ingatlannal együtt – kereskedelmi-gazdasági rendeltetés mellett rendezésre kerüljön.
- A Bizottság javasolja egy megfelelő szakmai egyeztető fórum összehívását a Mecsekérc Rt. rekultiváció alatt lévő zagytereinek végső hasznosítása, a terület esetleges önkormányzati kezelésbe vételének lehetősége témájában.
- A Bizottság a lakó-és ipartelkek kialakításának állásáról szóló polgármesteri tájékoztatót elfogadja azzal, hogy kéri a lakótelek-kialakítások felgyorsítását.

Képviselőtestületi ülés
2003. szeptember 18.

A bizottsági elnökök tájékoztatóját követően tárgyalt a testület egy Pellérden megépítendő idősek otthonáról, egy ún. lakóotthonról. A tervet ismertető vendéglőadó meghívta a Képviselőtestület tagjait egy szakmai látogatásra Aba községbe, ahol egy hasonló beruházás készül. A Képviselőtestület Szociális Bizottságának tagjai 2003. október 6-án látogatást tettek a településen, tapasztalataikról tájékoztatták a Képviselőtestület tagjait.

Az Önkormányzat mellett működő bizottságok munkájának féléves tapasztalatairól hangzott el beszámoló, elemezve a bizottságok munkájának eredményességét, az önkormányzati munkát segítő hatékonyságukat, majd javaslatok születtek a jobb együttműködés érdekében.

A bizottsági elnökök többsége jó-nak látja a bizottságok működését, részben azért, mert külső tagok segítségével, többen vehetnek részt egy-egy munkaterület építésében, ellenőrzésében, másrészt a bizottságok többnyire jól előkészítettek, segítették a Képviselőtestület munkáját, döntéseit. Különösen jó-nak ítélte meg a Képviselőtestület a Településfejlesztési és Településrendezési Bizottság, valamint a Szociális Bizottság munkáját.

Az értékelést követően az alábbi javaslatok születtek:

- a bizottság elnökei, a bizottságok jegyzőkönyvvezetői, a polgármester és a jegyző beszéljék meg az írásos előterjesztés, a meghívó, az állásfoglalások, a jegyzőkönyv elkészítésének módját, határidejét,
- a beruházások előkészítésével, bizonyításával kapcsolatban alakuljanak 3 fős kisbizottságok,
- több feladat kerüljön a bizottságok hatáskörébe.

Ezt követően tájékoztató hangzott el a polgármester úr előterjesztésében Pellérd Község Önkormányzata, valamint a Pellérdi Közüzemi és Vagyonkezelő Kft. I. félévi gazdálkodásáról. A tájékoztatókat a képviselők elfogadták.

A polgármester úr tájékoztatta a Képviselőtestület tagjait a település külföldi testvérkapcsolatainak alakulásáról. Négy külföldi településsel alakult ki együttműködés az eltelt időszakban. Ebből kettő jól működik.

Mikefalva (Románia) község a távolság és az ottani lakók anyagi helyzete miatt inkább baráti, családi kapcsolatfenntartásra épül. Edelschrott (Németország) községgel a kapcsolat meglazult. Alsheim (Németország) és Nagyker (Szlovákia) településekkel maradt fenn a folyamatos együttműködés. Beszámolt a nagykeri látogatóról és az alsheimi meghívásról. A Képviselőtestület a két testvérkapcsolat fenntartását, a kapcsolatok további erősítését, az együttműködések lehetőségeinek bővítését határozta el. Felhatalmazta a polgármestert arra, hogy Alsheim településsel az együttműködési megállapodást a Képviselőtestület nevében írja alá, mely azóta meg is történt.

Döntött a Képviselőtestület a játszótér és a sportöltöző építéséhez szükséges pályázatok benyújtásáról és a saját erő biztosításáról.

A Képviselőtestület határozott arról, hogy ismét csatlakozik a felsőoktatási intézmények Bursa Hungarica elnevezésű ösztöndíjrendszeréhez.

A Képviselőtestület értékelte a gyalogátkelőhely építésével kapcsolatosan beérkezett árajánlatokat és kiválasztotta a kivitelezőt. Időközben megérkezett a létesítési engedély, így indulhat a kivitelezés.

Döntött továbbá a Képviselőtestület azok személyéről, akiket 2003. október 23-án kitüntetésben részesít.

dr. Schleich Mária
jegyző

A tartalomról

ÁMK	4
A Mi Könyvtárunk	4
Óvodaszépítés szülői segítséggel	4
Iskolai kirándulás	5
Gyermek testbeszéd	7
„Szerintetek van még Pellérden gyűjthető fém és papír hulladék?”	7
EU - SAROK	8
Európai gondolatok	8
REJTVÉNY	8
Drága múlt	8
JEGYZET	9
Nyári emlék Dunafalváról	9
Szüreti felvonulás	9
SZÜRETI MULATSÁG	10
Visszatekintés	10
Szólészeti-borászati kiállítás	10
SZÜRETI MULATSÁG KÉPEKBEN	11
CIVIL SZERVEZETEK	12
A Nyugdíjas Klub a szüretin...	12
Szólóhegyi túra Alsheimben	13
PROGRAMAJÁNLÓ	13
„Világunk csodái – magyar szemmel”	13
Pellérd község eseménynaptára	14
Látogatás a budapesti Terror Háza Múzeumba	15
KULTÚRA	16
Találkozás 1956-tal	16
A Musica Pannonica koncertje	17
TEST ÉS LÉLEK	18
Az egyház szentségei – I. rész	18
Mit egyek? Mit tegyek?	18
JOGI OLDAL	19
Kivételes nyugdíjmelés	19
SPORT	20
Labdarúgás	20
Sakk	20

Tisztelt Olvasó!

Minden számunkban lehetőséget szeretnénk biztosítani arra, hogy bármilyen jellegű kérdését, javaslatát, észrevételét az újság „Olvasói rovatában” megjelentethesse. Kérjük, hogy minden hónap 20-ig írja meg és adja le a Polgármesteri Hivatalba, az erre a célra elhelyezett postaládába. Csak névvel-címmel ellátott hozzászólásokat van módunk elfogadni, azokat közzétenni illetve megválaszolni.

A határidő után leadott leveleket csak a következő számban tudjuk figyelembe venni.

Megértését köszönjük és várjuk minél nagyobb számban hozzászólásait.

A MI KÖNYVTÁRUNK Iskolai és községi könyvtár

A nyitva tartás rendje a következő:

Hétfőn	14 ⁰⁰ –16 ⁰⁰ -ig
Kedden	15 ³⁰ –17 ³⁰ -ig
Szerdán	14 ⁰⁰ –16 ⁰⁰ -ig
Csütörtökön	12 ⁴⁵ –13 ⁴⁵ -ig 15 ⁰⁰ –16 ⁰⁰ -ig.
Pénteken	14 ⁰⁰ –16 ⁰⁰ -ig

Az iskolában működő könyvtár két helyiségből, a kiskönyvtárból (kézikönyvtár) és nagykönyvtárból (olvasóterem) áll.

A kiskönyvtárban található könyvek nem kölcsönözhetőek, hiszen ezek lexikonok, enciklopédiák, szótárak.

A nagyteremben lévő szépirodalmi, ifjúsági művek és mesekönyvek, valamint a tanulást segítő könyvek (történelem, irodalom, biológia, földrajz témakörökben) kölcsönözhetőek. Itt találhatóak a kötelező és ajánlott olvasmányok, a világ-

irodalom híres regényei, novellái, de útleírások, szórakoztató könyvek is vannak.

A kiskönyvtárban a folyóiratok helyben olvasása mellett lehetőség van az Internet használatára is.

Nálunk nincs beiratkozási díj, a kikölcsönzött könyvek három hétig lehetnek az olvasónál, de lehet hosszabbítást is kérni.

A jövőben a Pellérdi Tükör minden számában a könyvtár új beszerzéseiből ajánlunk könyveket elolvasásra. Most „A tudás fája” c. kiadványt mutatjuk be röviden.

„A tudás fája” folyamatosan bővülő enciklopédiája a mi könyvtárunkban is megtalálható, a legfrissebb felfedezéseket, tudományos eredményeket tartalmazó gyűjtemény különböző témakörökkel foglalkozik. Ez a nagy ismeretanyagot felölelő kiadvány rengeteg érdekes és színes képekkel illusztrált, melyet gyermek és felnőtt olvasóknak egyaránt érdemes fellapozni.

Fedezzük fel újra, hogy a könyvek nemcsak a tanulást, hanem a tartalmas időtöltést és szórakozást is jelenthetik.

Soós Bernadett
könyvtáros

Óvodaszépítés szülői segítséggel

Óvodánkban 2003. szeptember 20-án társadalmi munka keretén belül felújításra kerültek az udvari fajtátékok, és sort keríthettünk a kerítés mázolására, valamint a hátsó udvar fáinak, bokrainak metszésére, ritkítására. A délelőtti vidáman, jókedvűen telt, mely nemcsak munkából, hanem mókázásból és egy tízóraira elfogyasztott jóízű zsíros kenyértízóraiából állt.

Ezúton szeretnék köszönetet mondani azon szülőknek, akik a munkálatokból kivették a részüket, megkönnyítve így az óvónők, a dajkák munkáját.

Munkánkat segítette:

Ács Tamás és neje, Angéla
Bakóné, Edit Betlehem István
Betlehemné, Mónika
Bónainé, Zsuzsi Bótorné, Mariann
Dombai Lajos Eckertné, Ica
Gergő Zoltán Hajagosné, Teri
Halmos Gábor és neje, Mónika
Horváth Péter Járányiné, Zsuzsi
Kovácsné, Gyöngyi Kutas Zsófia
Panta Marianna Révész Mária
Stétzné, Gabi Veressné, Ilona
Zórityné, Magdi

Pál Evelin
óvodavezető

A PELLÉRDI TÜKÖR
ELŐZŐ SZÁMÁBAN AZ
ÚJ NEVELŐK KÖZÜL
VARGA ADRIENN
MUTATKOZOTT BE,
MOST ISMERKEDJÜNK
MEG KUTAS
ZSÓFIÁVAL, AZ
ISKOLA MÁSIK ÚJ
PEDAGÓGUSÁVAL:

Pécsett születtem, a közeli Kertváros egyik panelházában nevelkedtem. Szüleim orvosok: édesanyám bőrgyógyász az uránvárosi Rendelőintézetben, édesapám az Orvosegyetem oktatója.

A mai TÁSI-ban a tanulás mellett úsztam, atletizáltam, a Leöwey Gimnáziumban az énekar és a Provocal együttesbeli éneklés vonzott. Nyaranta a szüleimmel kempingezni jártunk.

Érettségi után biológia-technika szakosként tanárképző főiskolát végeztem, majd rövidesen házasságot kötöttem. Testnevelő tanár férjemmel és a szintén pedagógus nővérem családjával Pellérden teremtettünk közös otthont.

Az elmúlt években egy ideig a Pellérdi Önkormányzat Gyermekjóléti Szolgálatában is dolgoztam. ECDL informatikai oklevelet, középfokú nyelvvizsga bizonyítványt és levelező szakon másoddiplomát szereztem a Budapesti Gazdasági Főiskola Külkereskedelmi Karán.

Ma már iskolás kislányom és az óvodát most kezdő kisfiammal az otthon töltött évek után, a most induló tanévben kezdtem meg azt a tanári munkát, melybe eddig csak rövidebb időszakokra tudtam belekóstolni.

A pellérdi letelepedés óta eltelt közel tíz év alatt nagyrészt óvodai - iskolai

ismeretségek alapján alakult ki helybeli baráti köröm.

Jelenleg óraadóként kezdtem az oktatómunkát községi iskolájában, e mellett délutánonként főállásban a görögnyelvi iskola napközis nevelője vagyok. Mivel egyedül nevelem kiskorú gyermekeimet, ez meglehetősen szoros időbeosztást igényel. Abban bízom, hogy előbb-utóbb a pellérdi iskola teljes állású tanáraként segíthetem kollégáim munkáját, s hozzájárulhatok ahhoz, hogy az itt tanuló gyerekek a biológia, technika és informatika területén tájékozottak legyenek, szívesen tanulják ezeket a tárgyakat.

Nem túl sok szabadidőmben szívesen barkácsolok, szeretem a kertészkedést, és gyermekeimmel, barátaimmal kirándulok. Kedvelem a népzenei programokat – a táncházakat is.

Kutas Zsófia

Iskolai kirándulás – 2003. szeptember 26.

133 GYEREKÜNKEL ÉS 27 SEGÍTŐ SZÜLŐVEL SZEPTEMBER UTOLSÓ PÉNTEKI NAPJÁN, A KORA REGGELI ÓRÁBAN INDULTUNK SZENTENDRE SZABADTÉRI MÚZEUMÁBA.

Mi is az a szabadtéri múzeum?

Olyan múzeum, ahol tájakat és népcsoportokat jellemző építményeket, tárgyakat stb. gyűjtenek össze, amelyeket állandó kiállításként őriznek és mutatnak be.

Egy kis történelmi áttekintés:

Az első szabadtéri múzeum 1891-ben Svédországban, Stockholmban létesült. A múzeum a városrészről, amelyben elhelyezték, a Skansen nevet kapta. Ez a szó később jelképpé vált, és sok nyelv szókincsébe – így a magyaréba is – beépült, szabadtéri múzeum jelentéssel.

A magyar központi skanzent, a Szabadtéri Néprajzi Múzeumot 1967-ben alapították. Helyszínéül a Szentendre város határában elterülő 46 hektáros területet jelölték ki. A múzeum a Pilis-hegységben található, és a Duna-Ipoly Nemzeti Park része.

Sétánk a múzeum területén

A múzeum szabadtéri kiállításai átfogó képet adnak Magyarország jellegzetes vidékeinek népi építészeti hagyományairól. A hagyományos faluszerkezetbe rendezett lakóházak, gazdasági és vallási építmények kilenc tájegységbe kalauzolnak el bennünket (a kilencből eddig öt készült el.)

Valamennyi épületet korának, a lakók foglalkozásának, társadalmi helyzetének, vallásának, nemzetiségének megfelelően rendezték be bútorokkal, munkaeszközökkel, textíliákkal, az ünnepek és a mindennapok tárgyi kellékeivel. Vagyis nemcsak egy épületgyűjteményt láthatunk, hanem megismerhetjük az épületek berendezését, a szemléltetett foglalkozásokat, szokásokat (pl. kenyérsütés), az

egy-egy tájhoz, illetve portához kapcsolódó háziipari, a kézműipari és közösségi építményeket (pl.: iskolát, templomot) is. Így betekinthettünk az egykori falusi életmód egészébe.

Képzeletben bebarangoltuk a Felső-Tisza vidékét, az Alföldet, a Balaton-felvidéket, a Nyugat-Dunántúlt és a Kisalföldet, és belehelyezkedtünk e tájak falusi népének mindennapjaiba. Megtudtuk, miként készítették régen a házikenyeret, milyen edényekben főztek a régiak, hogyan készítették ki a bőrt a tímárok, miképpen készültek a kékfestő kelméi, milyen eszközökkel dolgoztak a kovácsok, a különböző területeken milyen módon őrlték a kenyérnek valót stb.

Gyerekeinknek külön öröm volt a nagykunsági tanyai életformát idéző állattartó tanyai kiállítás, ahol régi magyar állatfajtaikat (szürkemarhát, rackajuhot, mangalicasertést, különböző baromfifajtaikat) láthattak.

Végso állomásaink egyike volt a dédmamák, nagymamák korából való játékok kiállítása, amely még színesebbé tette a látnivalókat.

Diákjainknak, különösen a kicsiknek kijutott némi önfeledt szórakozás is, melynek színtere a múzeum területén található Libikóka Játsszókert volt.

BESZÁMOLÓK

Mivel úgy gondolom, hogy a gyerekek megnyilatkozásai tükrözhetik leghitelesebben ennek a napnak a hangulatát, megkérdeztem néhányukat, mi tetszett nekik a legjobban a kiránduláson? A legnagyobb kedvvel az első osztályosok válaszoltak kérdésemre. Némelyiküknek még az utazás is nagy élményt jelentett, hiszen volt, aki most ült először vonaton.

Az 1. osztályosoknál

„Nekem az tetszett, amikor bementünk oda, ahol olyan sok szép játék volt.” (*Provender Roxi*), „...amikor bementünk a házakba, és láttunk hintalovát, meg tányérokat.” (*Horváth Csenge*), „...amikor bementünk a szélmalomba, meg ahol patkolták a lovakat.” (*Lukács Gábor*), „...amikor az állatokhoz mentünk, és etettünk bárányokat.” (*Kovács Karsci*), „...amikor voltunk a kettő templomban, meg amikor megnéztük a malmokat.” (*Fekete Kristóf*), „...amikor utaztunk a vonaton, meg játszottunk a játszótéren.” (*Szirtes Zsolt*), „...amikor bementünk a házakba, és láttunk ilyen kishajót.” (*Nagy Szilárd*), „...amikor bementünk a szélmalomba, meg amikor voltunk az állatoknál, meg a játszótéren, meg a vonaton.” (*Szántó János Balázs*)

A 2. osztályosoknál

„A babakiállítás, a játékkiállítás, meg a séta.” (*Tollár Dániel*), „...a sokféle épületek.” (*Szabó Ticiána*), „...a játékkiállítás meg a szoknyás harangláb.” (*Fehér Tamás*), „...a játékkiállítás meg a templomok.” (*Barota Adrienn*), „...a babakiállítás, a szélmalom, meg a hegymászás, az állatok, a legelső ház” (*Strasszer Máté*), „...a játékkiállítás, a harangláb az állatok, a malmok.” (*Ács Gergő*)

A 3. osztályosoknál

„Nagyon szép volt a kirándulás. Nagyon szépek voltak a kiállítások. Főleg, amikor elmentünk a régi játékok múzeumába. És az InterCity-vel nagyon jó volt az utazás.” (*Balázs Tímea*), „...a régi házak és a régi iskola. Sok szép mindent láttunk.” (*Jakab Dominika*)

„Láttunk kékfestőket, kovácsot, és játszottunk a labirintusban is, és nagyon jól szórakoztunk.” (*Ács Levente*)

(folytatás a következő oldalon)

„Mikor bementünk az iskolába, nagyon sok mindent láttunk: láttunk palatáblát, palavesszőt, tintát. Amivel régen világítottak, meg régi padokat. Nagyon tetszett, mert ilyet nem minden gyerek lát (...), hogy régen Móra Ferenc, meg a híres írók hogyan és hol tanultak.” (Kovács Anett)

A 4. osztályosoknál

„Nekem az iskola tetszett a legjobban, a palatábla, meg a csengője a tanár úrnak.” (Fejes Alex), „Nekem is az iskola tetszett, a palatábla, meg a paladarír (☺ értsd: spongya), meg a padok.” (Habó Csaba), „Nekem a játékkiállítás tetszett, mert anyukámnak is van olyan Éva-babája, meg ábécéskönyve is.” (Zsidó Márk), „...ahol az állatok voltak. Ahol voltak olyan régi ketrecek.” (Lőczy Barna), „Nekem a képfestő műhely tetszett a legjobban.” (Füredi Kitti), „A régi házak, a templomok, meg a régi dolgok.” (Turányi Ádám), „A kovácsműhely tetszett a legjobban...” (Frank Gyula), „... a játékkiállítás, meg az iskola.” (Hegedűs Dávid), „Nekem a tisztaszobák tetszettek, meg az ágyak, ahogy föl voltak púposítva.” (Gáspár Petra), „... a képfestőműhely.” (Tóth Alexandra), „Nekem a malom tetszett.” (Máté Bernadett), „Nekem a kisbíró háza tetszett, meg a kutak.” (Varga Barna), „Az állatok tetszettek, leginkább a számár, meg a disznó.” (Haraszi Andi)

Az 5. évfolyamnál

„...a szép múzeum a házakkal, érdekes, régi épületekkel, az érdekes udvarok, és templomok” (Zórity Ildikó), „...az

épületek, az iskola, a malom.” (Farkas Viktória)

„Én úgy gondolom, hogy a kirándulás nagyon jó volt. A régi iskola és a malmok tetszettek a legjobban.” (Simon Roxána), „...az iskola, meg a templomok” (Nádor Hajnalka)

A 6. osztályosoknál

„...hogy a házak nagyon különlegesek (Hegedűs Anna), „...az állatok: a számár, a mangalica, a szürkemarka, és mindenféle helységekből voltak házak: a Balaton-felvidékről, a Nyugat-Dunántúlról.” (Tóth Renáta), „Nekem a Balaton-felvidéki házak tetszettek a legjobban: érdekes volt, hogy kőből készült a kerítés, és a házak is szépen voltak berendezve.” (Fenyővári Bernadett), „A babamúzeum és az iskola.” (Jakab Réka)

A 7. osztályosoknál

„Az tetszett a legjobban a szentendrei kirándulásban, hogy láttunk egy népművészeti múzeumot, és sok érdekes látnivaló volt. Más egyéb nem.” (Kapunári Nóra)

A 8. osztályosoknál

„Érdekes volt megnézni, hogy hogyan éltek az emberek a parasztházakban, meg az udvartartás: például betont sehol nem lehetett látni.” (Turányi Gábor),

„Megismerhettük az őseinknek a kultúráját. Megláthattuk, hogy ők milyen kicsi helyen, és milyen sokan elfértek. Manapság már minden gyereknek, meg a szülőknek külön szobája van, ott meg legalább három generáció volt együtt egy szobában, négyen aludtak egy ágyban.” (Rezes Mónika),

„...érdekes volt, hogy minden házban megvolt például az a tisztaszoba, meg a konyha, és látni lehetett, hogy a gazdagabb házakban minden olyan módosabb volt.” (Fekete Kitti)

„...hogy látszott, hogy nem tudtak annyi helyet kihasználni az emberek, meg hogy szinte mindenért adót kellett fizetni, ... azért nem volt kémény, mert azért is adót kellett fizetni. És a játékkiállítás is tetszett, egész más játékok voltak, mint most.” (Zsidó Balázs)

Bízunk abban, hogy diákjaink ezen az együtt töltött napon szép és tartalmas élményekkel, épülésükre szolgáló emlékekkel gazdagodtak.

Varga Adrienn
tanárnő

A gyermek testbeszéde

HA GYERMEKEINKRŐL VAN SZÓ, AKKOR A LEGDRÁGÁBB KINCSEINKET EMLÍJTÜK, S MIVEL A LEGDRÁGÁBBAK SZÁMUNKRA, MEGÉRDEMLIK AZ ODAFIGYELÉST, TÖRŐDÉST. ŐK OLYAN KIS EMBERKÉK, AKIK TELE VANNAK KÍVÁNCSISÁGGAL, FÉLELMekkel, TÚLÁRADÓ ÖRÖMMEL, BÁNATTAL. ÁHHOZ, HOGY JOBBAN MEGÉRTHESSÜK ŐKET, S HA KELL SEGÍTHESSÜNK NEKIK KIS GONDJAIK MEGOLDÁSÁBAN, SEMMI MÁSRA NINCS

SZÜKSÉGÜNK CSAK EGY KIS IDŐRE, AMIT RÁJUK FORDÍTUNK.

GYERMEKEINK MEGÉRTÉSÉHEZ NEM FELTÉTLENÜL A VERBÁLIS KOMMUNIKÁCIÓN KERESZTÜL VEZET AZ ÚT, HISZEN A TESTBESZÉD, MINT VERBÁLIS KOMMUNIKÁCIÓ, GYAKRAN VALÓDI ÉRZÉSEINKET TÁRJA FEL, TÖBBET KIFEJEZVE, MINT A SZAVAK.

FIGYELJÜK TEHÁT GYERMEKEINKET, S HA MEGÉRTJÜK TESTBESZÉDÜK ÁLTAL KÓDOLT ÜZENETEIKET, MEGERŐSÍJTÜK VELE KAPCSOLATUNKAT IS. ÉRTELEMSZERŰEN MINÉL JOBBAN MEGÉRTJÜK GYERMEKÜNKET, ANNÁL KÖZELEBB KERÜLHETÜNK HOZZÁ.

LÁSSUNK NÉHÁNY PÉLDÁT A TESTBESZÉD DIMENZIÓIBÓL, MELYEK AZONBAN EGYMÁSSAL KÖLCSÖNHATÁSBAN ÁLLNAK, ÍGY CSAK EGYÜTTÉSEN ÉRTÉKELHETŐK:

Szemkontaktus – Amikor gyermekünk aggódik, vagy amikor úgy érzi, bűnös valamiben, nos akkor képtelen lesz a szemünkbe nézni. Ehelyett mindenfelé tekintget majd, csak ránk nem.

Légzés – A légzés nagyon sok információval szolgál gyermekünk érzéseiről. Ha például figyelmesen megnézzük, észrevehetjük, hogy másképpen lélegzik, amikor dühös vagy szomorú (rövid légzések,

folyamatosan egymás után), vagy amikor mélyen alszik (hosszú, nyugodt légzések).

Távolságtartás – A hétköznapi beszélgetések alkalmával az általános távolság nagyjából 45 és 60 cm között van. Amennyiben ettől nagyobb, rosszban van velünk, ha pedig kevesebb, akkor azt mutathatja, hogy mérges (például, amikor dühösen egészen közel nyomja az arcát).

Testhelyzet – Amikor gyermekünk lehajtott fejjel, összegörnyedve helyezkedik el, akkor bizonyára nagyon nyomorúságosan érzi magát, vagy talán szégyenkezik. Amikor azonban azt látjuk, hogy egyenes a háta, kidülleszti a mellét, fejét pedig úgy tartja, hogy egyenesen előre néz, akkor az pont az ellentétét jelenti.

Arcjáték – A legtöbb arckifejezés nyilvánvaló jelentéssel bír: például az összehúzott szemöldök félelmet, aggodást vagy zavarodottságot jelenthet. A mosoly boldogságot, a csillogó szempár pedig azt jelzi, hogy gyermekünk magabiztos. A reszkető alsó ajkak annak a jele, hogy nemsokára sírni fog. Egy grimasszal képes kifejezni nemtetszését vagy azt, hogy fáj valamije.

Mozgékonyosság – Amikor gyermekünk már képes egyedül járni, igen kifejezően tudja használni testének minden mozgulatát. Például tudjuk, hogy mit jelent, amikor társalgás közben hirtelen hátat fordít, vagy odaszalad az ajtóhoz és erősen ütögetni kezd. Ugyanígy, amikor szorosan hozzánk simul, odabújik, azt akarja jelezni, örül annak, hogy velünk lehet, és jól érzi magát velünk.

Jó vizsgálódást kívánok!

Panta Marianna
óvónő

EZZEL A KÉRDÉSSSEL INDÍTJUK ÉVENTE KÉTSZER ISKOLÁNKBAN AZ ŐSZI ÉS NYÁR ELEJI HULLADÉKGYŰJTÉST. SZINTE HIHETETLEN, HOGY IMMÁR 24. ÉVE (AMIÓTA ITT DOLGOZOM,) MINDEN ÉVBEN KÉT ALKALOMMAL SIKERÜL ELÉG SZÉP MENNYISÉGET ÖSSZEGYŰJTENI TANULÓINKNAK.

„Szerintetek van még Pellérden gyűjthető fém- és papírhulladék?”

Hagyományosan a tanév második hetének hétfőjére szerveztük az idén is, a nyolc osztály minden tanulójának, ezt a fontos fizikai munkát. Célunk ezzel sokoldalú. Nevelési szempontból fontos szerepet szánunk a kétkézi munka megismertetésére, megszerettetésére, a közösség formálására, az önállóság fokozására, egymás – különösen a gyengébbek – segítésére, az egyenlő teherviselés elvének megismertetésére, vagy éppen

ezek ellenkezőjével szembesülnek tanulóink a gyakorlatban.

Tudatosítjuk, hogy az így megszerzett összeget visszafordítjuk rájuk. Ebből biztosítjuk például: a kézmosáshoz szükséges folyékony szappan és papírtörölköző szükségletünket; jutalmazzuk versenyek, vetélkedők helyezettjeit, pályázatok győzteseit; ha más helyiségbe utaznak tanulóink versenyre, akkor az útiköltséget ebből térítjük; az év végi jutalomkirándulás teljes összegét – az ügyeleti munkában kiemelkedően teljesítő tanulók, valamint a diáktanács-tagok számára – ebből finanszírozzuk; a farsangi bál kiadásaihoz

mind az alsósoknak, mind a felsősöknek arányosan juttatunk. Látható, hogy milyen sokoldalúan hasznosítható ez az egyetlen iskolai program a tanulók nevelésében.

Mindig számíthattunk és számítunk a jövőben is a szülők segítségére ezen a napon. Aki ráér tevékenyen segít a gyűjtés egész ideje alatt, mások a reggeli munkába indulás előtt kocsikkal hozzák az előre összegyűjtött anyagokat. Van, aki autónyi papírral, fémmel járul hozzá a nagyobb mennyiség eléréséhez. Más szülők, megbeszélnek a szomszédokkal,

(folytatás a következő oldalon)

ÁMK

hogyan készítsék össze másnapra az otthon található papírt és fémeket, majd a nebulók érte mennek. Ez is segítség! Mindezekért köszönet a kedves szülőknek! Szeretnénk, ha a közös munka íze ráéreznének tanulóink.

Persze igyekszünk számukra azzal is növelni az érdekeltséget, hogy versenyeztetjük egymással az osztályokat a gyűjtés mennyiségét illetően. Külön értékeljük és jutalmazzuk az alsós és felsős, és a legjobb eredményt elért osztályokat. Jutalomként mindig sporteszközöket: labdát, tollaslabda készletet, ugrókötelet, ping-pong készletet, társasjátékot veszünk tanulóinknak, szintén a bevételből.

EU-SAROK

Európai gondolatok

„Ja, hogy viharos történelmünkben sokszor volt kérdés. Mi is? Az sobase,

hogyan európaiak vagyunk-e. Az soha. Hogy bemebeztünk oda, amit Európának neveznek, az bizony sokszor Volt, amikor azok néztek ki onnan, akik a Lajtán túl raktak fészket, mások meg, akik odáig sem engedtek. A Lajtán túl se. Ezekre a fínom, történelminek nevezett hülyeségekre alighanem még sokan emlékeznek. Akik meg nem, azok talán túl fiatalok, vagy túl sunyik. Ha benn ülnek az úgynevezett hatalomban, mást emlegetnek, ugye? Ha meg nem, akkor homlokegyenest az ellenkezőjét. De hát nem erről van szó.

Magyar vagyok és európai. Európai és magyar. Sőt: a világ polgára. Nem? És ugye ember? És ami emberi, az nem idegen tőlem. Ugye nem? Hacsak. Hacsak nem embertelen ember. Mert akkor születetett ám ugyanabban a faluban, ugyanabban a családban is. Ugye? Az olyat messze el kell kerülni. Ezt mindenki tudja, ugye?

Számomra európainak lenni mindig is emberi kategória volt. A szabadságot jelentette. Az ember legfőbb javát. A szabadságot.”

Idézet Jancsó Miklós: *Európaiak vagyunk* című írásából
(Kultúra, 2003/1, 22. old.)

Tapasztalatunk az, hogy a kisebbek mindig nagyobb lelkesedéssel végzik ezt a munkát, mint felsőseink. Különösen nehéz munkára bírni a 7. és 8. osztályosokat. Az idén is ez volt a jellemző, bár most az utóbbi korosztály is a szokottnál hatékonyabb munkát végzett.

Nekünk, pedagógusoknak öröm nézni a sok kipirult arcú, maszatos, munkától felhevült, a végére már fáradt kisgyerekeket, akik több órán keresztül hozzák talicskákon, kiskocsikon a kapott „kincseket”. Izgatottan várják, hogy vajon hány kilogrammot írunk osztályuk neve mellé.

A **gyűjtés helye**, most már harmadik éve, a Vasút utcai hentesbolt előtti tér. Bizony vannak gyerekek, akik a falu legtávolabbi részéből tolják, húzzák a nehéz szekereket a célállomásig. Arról is kaptunk már néha értesítést, hogy a kikészített vasért nem mentek el tanulóink. A érintettektől elnézést kérünk! Kérjük utólag is jelezzék, ha ott maradt valami,

mert igyekszünk megszervezni az elszállítását.

5 éve sikerült megtalálnom és felvenni a kapcsolatot a pécsi telephellyel rendelkező Szürke Kohász Kft.-vel, akik minden alkalommal pontosan és lelkiismeretesen végzik feladatukat, és a gyűjtést követő napon helybe hozzák a végzett munkáért járó fizetséget.

Mivel az a tapasztalatunk, hogy papírból elég nagy mennyiség gyűlik össze rövid idő alatt, a jövőben 2 havonta, az említett Kft.-től ingyen kapunk lera-
katba néhány napig 1 konténert, ahova papírt hozhatnak tanulóink, illetve a köz-
ség lakói. Az ebből befolyó összeget is gyermekeinkre fordítjuk.

Előre is köszönjük minden pellérdi lakos támogatását, aki ezen akcióinkat is segíti, illetve hűséges partnerünk az évi kétszeri gyűjtésben!

Hoffmann Edéné
igazgatóhelyettes

REJTVÉNY

Drága múlt

HELYEZZE EL A FELSOROLT SZAVAKAT – HÉT KIVÉTELÉVEL – AZ ÁBRÁN!

EGY SZÓT KÖNNYÍTÉSÜL BEÍRTUNK.

A HÉT MEGMARADT SZÓBÓL A VICC POÉNJÁT ÁLLÍTHATJA ÖSSZE.

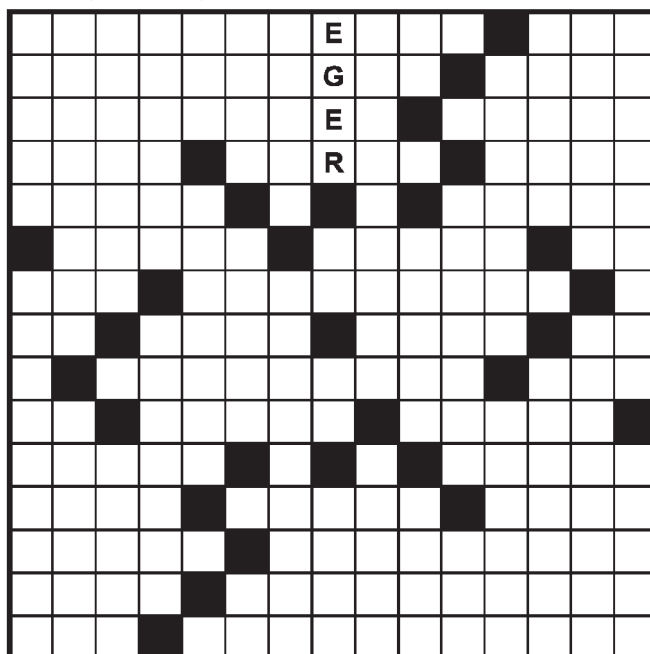
– Miért vagy ilyen szomorú? – kérdezi Orrhegyit a barátja.

– Ötvenezret adtam egy levéltárosnak, hogy kutassa fel a családfámat.

– Na és?

– ...

(A választ a kimaradt szavakból ismerheti meg.)

Kétbetűsek: ÉN, FA, MA, NU, OE, OV, SZ, ÚR.

Hárombetűsek: BÉL, BOG, MEG, RIN, SAM, TIM, VAL.

Négybetűsek: ADÉL, ARAK, EGER, EGIS, ÉRIK, GARA, HÁGA, HÁLA, HOGY, ISOZ, KEZD, MOST, PIKO, TOPA.

Ötbetűsek: AZÉRT, BOISE, DARUS, HETED, KATAR, KIKAP, LÁBOL, LETOL, LOREN, MATEI, NENAD, NÓRÁP, PAMUT, PÁRIA, POROS, RÁZÁR, RIGAI, SÁTOR, SÉKEL, TENOR, ZORAN.

Hatbetűsek: ALAPOS, ÁTOSON, MEGÁSÓ, VÁSÁRI.

Hétbetűsek: BUTASÁG, HATODIK, HIBÁZIK, LELIBEG, LOKÁTOR, PADISAH.

Nyolcbetűsek: ALIGÁTOR, MÉTERÁRU.

Kilencbetűsek: BÚTORIPAR, HETIVÁSÁR, KILOMÉTER, KITAPOÁS, KITUDÓDIK, MARASZTAL, TAPSVIHAR, VEREKEDÉS.

Tízbetűsek: ÉLETIDEGEN, FAZEKASÁRU, FIZETHETEK, HALLGASSON.

Tizenegy betűsek: KARDIOLÓGUS, SALÁTA-
LEVÉL, UGYANENNYIT.

Nyári emlék Dunafalváról

Mint már évek óta, az idén is 3 korosztály 3 csoportja indult a dunafalvi hittantáborba. A középiskolások és egyetemisták az utolsó turnusban, augusztus utolsó hetében „foglalták el” Dunafalvát.

Nem voltunk sokan, de annál nagyobb összetartással és jókedvvel töltöttük együtt el ezt az oly rövidnek tűnő néhány napot.

Az idei tábor különlegessége volt, hogy nem csak Lajos bácsi készült lelkigyakorlatos témával, hanem mi, résztvevők is. Bevallom, első hallásra kicsit idegenkedtem a dolgoktól, de visszagondolva, úgy érzem mindenkinek a javára vált.

Sok jó témát dolgoztunk fel, mindenki más-más kérdésről vezetett beszélgetést. Az istenkereséstől kezdve a családon át a párkapcsolatokig mindenről esett szó.

Mindemellett hatalmas döbbenetet okozott a Duna. Hiszen tavaly az áradás, idén pedig a súlyos vízhiány miatt láttuk küszködni az embereket.

De ennek is hamar felfedeztük a jó oldalát, hiszen ki ne szeretne a homokos vízparton sétálni és homokvárat építeni? Rengeteget napoztunk, játszottunk, gyöngyöt fűztünk és ami azt hiszem a legfontosabb: megtanultunk odafigyelni egymásra, és megtanultuk meglátni a másik ember problémáját.

Köszönjük Dunafalva a testi-lelki feltöltődést, és remélem jövőre ismét találkozunk.

Habó Melinda

Szent Mór Iskolaközpont

12.g osztály

A képek a 2003-as hittantáborban készültek

Szüreti felvonulás

A szüreti felvonulás idén is megrendezésre került. A nagysikerű juniális mintájára, most első alkalommal, a parkban. Volt lovasbemutató, néptánc, koncert, lufiárus, sörátor, szőlész-borász bemutató. A szokásos felvonulás sem maradt el: ki hintón, ki lovas kocsin, mások lóháton, megint mások gyalog. Egy-egy útke-resztesztelésben – megállóhelyeken – a kisbíró elmondta mondókáját, volt tánc, ének, volt pellérdi bor, pécsi sör, vagy éppen minőségi vörösbőr, ja meg pogácsa. Éjjel volt bál, élőzenével a Művelődési Házban. Egyszóval aki akarta, jól érezhette magát egész nap.

Persze a mi időnkben, kicsit másként volt ez az egész. Akkor a szüreti felvonulás, bál nem „megrendezésre került”, hanem mi „csináltuk” magunknak.

A sátorhoz a fát mi vágtuk, mi hordtuk be lovas kocsival, és mi építettük meg. A virágokat, amivel a lovakat, kocsikat feldíszítettük, mi készítettük el a szüreti felvonulást megelőző napokban. Ilyen alkalmakkor, új szerelmek kezdődtek, régiak teljesedtek be, kialakultak a párok, eldőlt, hogy ki lesz a bíró, bíróné, ki lesz a kisbíró. A csőszök körülbelül akkor is így öltöztek, mint most, de a nemzeti színű szalaggal feldíszített fokos

Csőszök és csőszlányok csoportképe

nem hiányozhatott a kezükből. A lányok viszont mindig magyar ruhában voltak, pártával a fejükön, piros csizma a lábukon. A lovas kocsikkal, hintókkal mi is bejártuk a falut, de a mostanihoz hasonló felvonulás nem volt.

Mi így hirdettük meg, hogy Pellérden szüreti bál lesz. Így láttuk gyerekkorunkban az akkori legényektől, lányoktól, így tettünk mi is. Végigjártuk a szomszédos falvakat is (Keszű, Gyód, Aranyosgadány, Patacs). Az utca csak úgy porzott utánunk, meg a gyerekek is, akik futottak

utánunk, és lopkodták a virágokat, színes szalagokat a kocsinkról. A sátorba a „ritka búzá”-val vonultunk be, és megkezdődhetett a szőlőlopás. A mostanihoz hasonlóan szigorú pénzbüntetést kapott, akit elkaptak a csőszök, csőszlányok, és a bíró elé vitték őket. Este a bálba nagyot, és reggelig mulattunk.

Egyszóval akkor a szüreti bál százszor jobb volt. (Akkor húsz éves voltam!)

Bodai Tibor

SZÜRETI MULATSÁG

Szüreti Mulatság

szeptember 13. szombat

Az idén sajnos nem volt kegyes hozánk az időjárás a rendezvény napján, mely ennek ellenére sokaknak kellemes kikapcsolódást nyújtott.

Pár sötét felhő kitartóan a Kastélypark felett állt készenlétben, de szerencsére előző nap kitombolta magát és szombatra már nem adott több esőt.

Akik ellátogattak a szombat délutáni programokra, tapasztalhatták, a Szüreti Mulatság apróbb változásokon esett át. Új helyszínnel bővült, mely tágasabb, zöldebb mint a Művelődési Ház udvara, továbbá a tavalyihoz képest sikerült még szélesebb körben megmozgatni Pellérd lakóit, még több közösséget bevonni a szervezésbe, a programok gazdagításába.

A Nyugdíjas Klub hozta szokásos formáját, a vállalt feladatokat gondosan, precízen végezték el, ráadásul a hölgyek

Visszatekintés

egy dalsokkal is meglepték a közönséget.

A Mezőszél Táncegyüttes szépen táncolta végig a felvonulást és hozott össze egy remek hangulatú bált a Joker zenekarral.

A Kertbarát Klub egy fantasztikus kiállítást épített „Múltunk szőlészeti és borászati eszközei” címmel, melyről minden vendég elismerően tudott csak szólni.

Nagy öröm, hogy idén az Ifjúsági Klub is aktív részese volt az eseményeknek, reméljük ez a jövőben ugyanígy lesz.

Természetesen a Polgárőrséget sem felejttem el megemlíteni, akik megteremtették a szüreti felvonulás biztonságát.

Köszönet illeti a Hosszúhetényi Néptánc csoportot is, kik elfogadva meghívásunkat színpadi produkciójukkal, menettáncukkal nagyban emelték a rendezvény színvonalát.

Remek volt az ugyancsak hosszúhetényiekéből álló fúvos zenekar is, akik egészen a szőlőlopás végéig maradtak.

Szeretném megköszönni a segítségét mindazoknak, akik az idei Szüreti Mulatság sikeréért dolgoztak, és reméljük, jövőre az időjárás is mellénk áll.

Vágner Roland
községsszervező

Szőlészeti-borászati kiállítás

2003. szeptember 13-án a Mediterrán Ősz rendezvénysorozat részeként a Brázay Kastélypark épületének ún. Kék Termében a pellérdi Kertbarát Klub „Múltunk szőlészeti és borászati eszközei” címmel kiállítást rendezett.

A kiállítás gondolata a Kertbarát Klub 10 éves megalakulásának jubileumi ünnepségén fogalmazódott meg, ahol a község szőlészeti-borászati eszközeinek, tárgyainak egy része már bemutatásra került.

A lehetőség és az adottság most olyan volt, hogy az eszközökön és tárgyakon keresztül bemutathattuk a szőlőművelést, a növényvédelmet, a borkészítést, a bortárolást és borfogyasztást.

A kiállításon megtekinthettük Solti László ny. tanár híres boroscímke-gyűjteményének egy részét, melyben láthatunk egy 1868-as évből származó különlegességet is.

Brázay János jóvoltából megtekinthettük a régi pellérdi uradalmat képeken, valamint ízelítőt kaptunk a Brázay Kálmán féle sósorszesz korabeli „reklámanyagából”.

Metzing József polgármester a kiállítást megnyitó szavaiban emlékeztetett a szőlő és bor tradicionálisan Pellérddhez kötődő múltjáról és kiemelte, hogy ezen múltidéző tárgyakat egy állandó kiállítási helyen kellene őriznünk, hogy bemutathassuk a jövő nemzedékének.

Reméljük, a szőlészet gazdag hagyományokkal rendelkező múltját felidéző tárgyakból fellelhető még számos olyan, mely bemutatásra érdemes és melyeket szívesen ajánlanak fel az állandó kiállítás-hoz.

És akiket köszönet illet a rendelkezésre bocsájtott kiállítási tárgyakért:

Ács Sándor, Brázay János, Czinki Ferencné, Pellérdi DBT Bt, Füle Zoltán, Gáspár József, Hegyi József, Kiss Rudolf, Koncsag Zsófia, Mihálffy Ferenc, Németh György, Németh Ferenc, Pulai Imre, Racsmán Mihály, Rónai István, Ravadi János, Révész László, Schmidt Mátyás, Solti László, Szigeti János, Torzsány József.

Schmidt Mátyás
Kertbarát Klub

SZÜRETI MULATSÁG KÉPEKBEN

Szüret a szőlőhegyen

Szüreti felvonulás a faluban

A Kisbíró

Szőlőlopás a sátorban

Hosszúhetényiek tánca

Nyugdíjas klub tánca

Szüreti lovasbemutató

A Nyugdíjas Klub a szüretin...

Ez évben is elérkezett a szüret, az idei időjárásnak köszönhetően most korábban kezdődött. Azonban a szüret „ünnepe”, a szüreti felvonulás és mulatság ideje nem változott a korábbi évekhez sem.

Eddig minden évben szeptember közepén került megrendezésre. Immáron kilencedik alkalommal – hosszú szünet után – 1995-től, amikor is a Nyugdíjas Klub spontán, saját elhatározásából megrendezte az elsőt, és még utána négyet.

A 2000. évtől változott és nőtt a rendezők száma, egy dolog nem változott, a sátor felállítását és feldíszítését mindig a Klub végezte kisebb-nagyobb sikerrel. Az idei különösen jól sikerült. Az előzetes megbeszélésen ismét ezt a feladatot vállaltuk.

Szokás szerint pár héttel szeptember 13-a előtt összeírtuk, hogy ki és milyen feladatra jelentkezik (a sátor helyének kijelölése, ágvágás, sátor felállítása, szőlő hozatala, annak kötözése, majd felrakása). Ezt az utolsó héten pontosítottuk. Ezek után elérkezett a cselekvés ideje, melyen az alábbiak vettek részt:

- Szeptember 11-én 17 óra, a sátor kijelölése: *Boldizsár József, Gáspár József, Dékány Lajos, Németh Ferenc, Szigeti János.*
- Szeptember 12-én 9 óra, ágvágás és sátorállítás: *Hegyi József, Boldizsár József, Gáspár József, Szigeti János.* Sajnos több jelentkezőt elriasztott a csepergő eső. Így nem csoda, hogy 13 órára végeztünk úgy, hogy az Önkormányzattól négy dolgozó volt segítségünkre a vágásnál és szállításnál. Ezúton is köszönet érte *Molnár Györgynek* és társainak.
- Szeptember 12-én 17 óra, a szőlő összegyűjtése és felkötözése: *Horváth Józsefné, Járányi Józsefné, Radics Józsefné, Buzsáki Dezsőné, Dékány Lajosné, Szigeti Jánosné, Felföldi Károlyné, Papp Lászlóné, Németh Gyuláné, Pfeifer Mihályné, Magdó Jánosné, Pulai Imre, Hegyi József.*
- Szeptember 13-án 8 óra, a sátor díszítése: *Radics Józsefné, Papp Lászlóné,*

Felföldi Károlyné, Járányi Józsefné, Dékány Lajosné, Szigeti Jánosné, Magdó Jánosné, Gáspár Józsefné.

Miután minden előkészület megtörtént – a menet elindulása előtt – már csak a lovak és kocsik feldíszítése várt az asszonyokra.

Ennek megtörténte után ők is elindultak a menettel az egyik kocsin, s az egyes megállóknál kivették részüket a jelenlévők szórakoztatásából, a hosszútávú táncosokkal együtt. A visszaérkezés után még egy rövid énekre és táncra is futotta erejükből.

Köszönet nekik!

A hölgyek helytállásukért részt vehettek egy Dráván történő hajó kiránduláson Barcson. Hajóval a *Losonczy Pál* (volt Elnöki Tanács Elnöke) rezidenciát, most erdész-vendégházat keresték fel.

Általános volt a véleményük, hogy jól érezték magukat a több száz diófával teleültetett területen.

A házban szobák és konyha áll a több napot eltöltő kirándulók rendelkezésére. A jó hangulat eredményeként elhatározásuk, hogy jövőre is megismétlik ezt a kirándulást.

Szigeti János
elnök

Nyugdíjas klub tánca a szüretmulatságon

Nyugdíjas klub hajókirándulása a Dráván

Szőlőhegyi túra Alsheimben

Pellérd németországi partner településében, Alsheimben minden év szeptember 3. vasárnapján (idén szept. 21-én) rendezik meg a szüret előtti szőlőhegyi bejárást.

A szőlőhegyi túra célja a természet megtekintése és ekkortól kezdődhet meg az általános szüret. A vidám, mókás egész napos túrára 3 útvonalat javasolnak: az idősebbeknek 5 km, a közepes távolság 9 km, míg a teljes útvonal 13,5 km.

Az útvonalak mentén a felfrissülésre pihenőhelyek vannak kialakítva. Itt lehetőség nyílik a baráti beszélgetésekre, a látottak értékelésére és természetesen az előző évek terméséből készült borok kóstolására valamint étkezésre is.

Visszaérkezve a faluba „Borudvarokban” várták a túra megfáradt résztvevőit, ahol egy kis eszem-iszom közepette megbeszélik az egész napi élményt.

Számomra meglepő volt, hogy a 3500 lélekszámú Alsheimhez 720ha szőlő terület tartozik és a lakosság 70%-ának fő jövedelem forrása a szőlő. Az ültetvény mind lugas rendszerű, a kordonhoz használt támberekezés a gépi szüreteléshez van kialakítva. A fémből készült támberekezés rugalmassága révén előnyösebb a merev fa és beton oszlopokkal szemben.

Sikerült megtekintennem egy szüretelő gépet munka közben. Azon tündöttem, ha ez a jövőkép, mi lesz a hagyományos, családi-baráti szüretelések varázsával?

Mindenesetre tanulságos és élményben gazdag napban volt részem.

Schnidt Mátyás

PROGRAMAJÁNLÓ

„Világunk csodái – magyar szemmel”

CÍMMEL ÖT RÉSZES ELŐADÁSSOROZAT VESZI KEZDETÉT A PELLÉRDI MŰVELŐDÉSI HÁZBAN.

Az előadássorozat célja olyan magyar teljesítmények bemutatása, melyek az egész országot, sőt gyakran a világ elismerését kiváltják.

A világ valamely, a hétköznapi ember számára titokzatos és elérhetetlen pontjára eljutva elhozzák nekünk történelmünk, kultúránk, természetünk kincseinek egy-egy darabját, hogy az elérhetetlen legalább az előadások rövid idejére elérhetővé váljon.

A meghívott előadók rendkívül izgalmas, látványos módon, felejthetetlen élményt nyújtva mutatják be utazási élményeik, tudományos munkásságuk legérdekesebb részleteit.

Előadások:

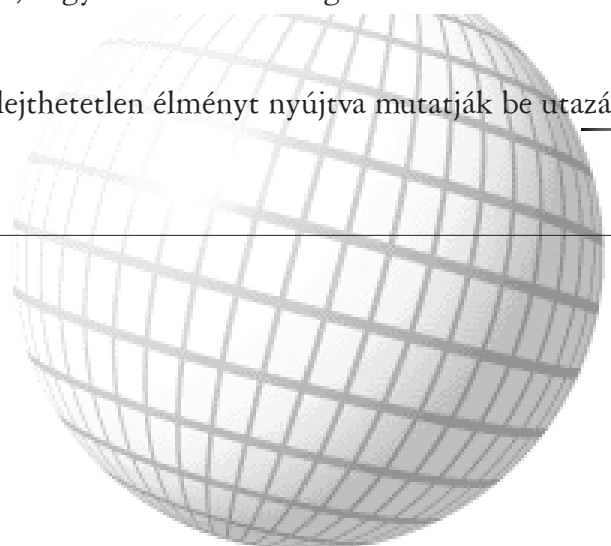
November 8. szombat 16 óra:

Vujity Tvrtko és Bombera Krisztina közös előadása:

A NAGYVILÁG, AHOGY MI MAGYAROK LÁTTUK

December 3. szerda 18 óra:

dr. Juhász Árpád: PIRAMISOK AZ ESŐERDŐBEN

PROGRAMAJÁNLÓ

Pellérd község eseménynaptára 2003 október–november

Időpont	Esemény	Helyszín	Szervező
Októberi események			
11. szombat	Borbemutató – Bicsérd, Szüreti Mulatság	Bicsérd	Pellérdi Kertbarát Klub
12. vasárnap	Sásd–Pellérd – labdarúgás	Sásd	
17–18. péntek-szombat	Borbemutató – Bacchus napok	Pécs, Nevelési Központ	Pellérdi Kertbarát Klub
18. szombat	A szünet előtti utolsó tanítási nap	Általános Iskola	Medgyesi Antal
	Október 23. – iskolai megemlékezés	Művelődési Ház	Medgyesi Antal
19. vasárnap	Pellérd–Szederkény – labdarúgás	Pellérd, sport- pálya	Pellérdi Sportegyesület
20. – 22. hétfő-szerda	Iskolai őszi szünet	Általános Iskola	Medgyesi Antal
22. szerda	Csete Örs fotóművész kiállításának megnyitója (18 óra) Közreműködik: Németh János színművész	Művelődési Ház	Vágner Roland
23. csütörtök	Október 23. – községi megemlékezés (18 óra) Határon Túli Magyarok Fesztiválja utórendezvénye: A zentai (Vajdaság) Musica Pannonica koncertje	Művelődési Ház	Vágner Roland
24. péntek	Határon Túli Magyarok Fesztiválja: A zentai Musica Pannonica fogadása		Vágner Roland
26. vasárnap	Gyerek mise	Templom	Jövőt a gyermekeknek Alapítvány
	Egerág–Pellérd – Labdarúgás	Egerág	
27. hétfő	Első tanítási nap	Általános Iskola	
31. péntek	Klubfoglalkozás	Általános Iskola, ebédlő	Pellérdi Kertbarát Klub
Novemberi események			
2. vasárnap	Pellérd–Ócsárd – labdarúgás	Pellérd, sport- pálya	Pellérdi Sportegyesület
3. hétfő	Keresztény Kör – beszélgetések	Művelődési Ház, klubterem	Praksch László
8. szombat	„Egészségünkért – Környezetünkért” ÁMK Falunap A szelektív hulladékgyűjtés és újrahasznosítás jegyében	Általános Iskola, Művelődési Ház	Medgyesi Antal

PROGRAMAJÁNLÓ

A Pellérdi
Katolikus Caritas
csoport**2003. november 11-én,
kedden de. 9⁰⁰-13⁰⁰-ig**játékonyági
ruha- és
cipővásárt tart**a Művelődési Házban**

olcsó árakkal.

**Mindenkit szeretettel
várunk.**

Caritas csoport

A PELLÉRDI ÖNKÉNTES TŰZOLTÓ EGYESÜLET
vezetői kérik tagjaikat és azon
érdeklődőket, akik hajlandók
dolgozni a községi
önkéntes tűzoltás területén,
hogy az egyesületi élet
újbbóli beindítása végett jöjjenek el a
2003. október 29-én 18 órakor
kezdődő taggyűlésre a
POLGÁRMESTERI HIVATALBA.

**Látogatás a budapesti
Terror Háza
Múzeumba**

Vonattal, a menetrendszerűen közle-
kedő 6¹⁰-kor induló Intercityvel előre
foglalt IC helyjegyekkel, múzeumbel-
épőkkel és tárlatvezetéssel

IDŐPONT: november 15. szombat**JELENTKEZÉSI HATÁRIDŐ:**

november 3. hétfő

JELENTKEZÉS ÉS TOVÁBBI INFORMÁCIÓK:

SZEMÉLYESEN *Vágner Roland* közös-
ségsszervezőnél, vagy
TELEFONON a (72) 373-047, illetve
(70) 9454-408 telefonszámokon.

PELLÉRD KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
AZ ÁMK MŰVELŐDÉSI HÁZA
SZERVEZÉSÉBEN

tisztelettel meghívja Önt és kedves családját

2003. október 22-én, szerdán
18 órai kezdettel

az 1956-os forradalom és szabadságharcnak
emléket állító

Csete Örs fotóművész

„TALÁLKOZÁS 1956-TAL”
című kiállítására

a Pellérdi Művelődési Házba.

A kiállítást megnyitja: *Rozs András* főlevéltáros
történész

Közreműködik: *Németh János* színművész

A tárlat 2003. október 22-től november 3-ig
tekinthető meg.

PELLÉRD KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
AZ ÁMK MŰVELŐDÉSI HÁZA SZERVEZÉSÉBEN

tisztelettel meghívja Önt és kedves családját

2003. október 23-án, csütörtökön
18 órai kezdettel

az 1956-os forradalom és szabadságharc, valamint
az 1989-es Magyar Köztársaság kikiáltásának
alkalmából rendezett.

ÜNNEPI MEGEMLEKEZÉSRE,

melynek helye a Pellérdi Művelődési Ház.

PELLÉRD KÖZSÉG TÁRSRENDEZŐJE A
Határon Túli Magyarok Fesztiváljának.

Ennek keretében a zentai (Vajdaság)

MUSICA PANNONICA
NŐI KAMARAKÓRUS KONCERTJÉT

köszönhetjük községünkben.

Találkozás 1956-tal

IGEN NAGY MEGTISZTELGETÉS ÉRTE PELLÉRDÉT, HOGY A BUDAPESTEN ÉLŐ CSETE ÖRS FOTÓMŰVÉSZ „TALÁLKOZÁS 1956-TAL” CÍMŰ KIÁLLÍTÁSA BEMUTATÁSRA KERÜLHET AZ 1956-OS FORRADALOM ÉS SZABADSÁGHARC EZ ÉVI KÖZSÉGI MEGEMLÉKEZÉSÉHEZ KAPCSOLÓDÓAN.

A KÉPANYAGOT AZ '56-OS ESEMÉNYEK BEN RÉSZT VETT HŐSÖKRŐL KÉSZÜLT PORTRÉSOROZAT ALKOTJA, MELY OKTÓBER 22–NOVEMBER 3-IG LESZ MEGTEKINTHETŐ A MŰVELŐDÉSI HÁZ NAGYTERMÉBEN.

AZ OKTÓBER 22-I, 18 ÓRAI MEGNYITÓRA SZERETETTEL VÁRUNK MINDEN ÉRDEKLŐDŐT. NOVEMBER 4-TŐL AZ APÁCZAI MŰVELŐDÉSI KÖZPONT VESZI ÁT KÉT HÉTRE A KIÁLLÍTÁSI ANYAGOT.

AZ ALÁBBIKBAN AZ ALKOTÓ GONDOLATAI OLVASHATÓK EGYEDÜLÁLLÓ VÁLLALKOZÁSÁRÓL, MEGRÁZÓ EREJŰ PORTRÉSOROZATÁRÓL.

Vágner Roland

CSETE ÖRS

Életrajz

1966-ban született Budapesten
1984-ben a debreceni Református Kollégiumban érettségizett
1991-ben magyar-könyvtár szakos később etnográfus diploma
1999-től az Apáczai Közalapítvány igazgatója

Tevékenység

1984 óta fotográfál
1993-ban eredt a még élő '56-os felkelők nyomába, megszólaltatásukra és arcképük megörökítésére
2001-ig elkészített több mint 2 000 kockányi fekete-fehér portréfelvételt és felvett mintegy 30 000 percnyi életút interjút

Könyv

Csete Örs: 1956 Budapest / Arcok és sorsok, BUDAPEST, Magyar Napló Kiadó, 1999.
Csete Örs: 1956 Budapest / Faces and stories (japán kiadás), TOKYO, Toshi Shupan, 2000.
Csete Örs: 1956 Budapest / Twarze i losy (lengyel kiadás), WARSZAWA, Rytm, 2000.

Fontosabb önálló kiállítások

Karacs Ferenc Múzeum, Püspökladány, 1993. november 4 – december 20.
Lengyel Intézet, Budapest, 1996. október 17 – november 2.
Kosztai József Múzeum Friedrich – fényírdája, Szentes, 1999. március 14 – május 10.
Kiskunmajsai Konecsni György Helytörténeti Múzeum, 1999. október 22 – december 1.
A FIDESZ- MPP Székháza, Budapest, 2000. október 20 – november 4.
Palace Stuki, Krakkó, 2000. október 24 – november 20.
Magyar Akadémia, Róma, 2001. október 25 – november 20.

Elismerés

Pongrácz Gergely 1996-ban a Corvin közben kitüntette a „Bátor Fiatal” éremmel
A Szabadságharcosok Világszövetsége 1999-ben kitüntette a „Hűség a Hazához” érdemkereszttel
1999-ben kiállítják könyvét a Frankfurti Könyvvásáron
2000-ben elnyeri a Nemzeti Kulturális Alap Irodalmi Kollégiuma alkotói ösztöndíját

Vágner Roland

„1993-ban eredtem a ma még élő '56-os felkelők nyomába, felkutatván őket, megszólaltatásukra és arcképük megörökítésére bízván sokukat. Elsősorban a forradalom névtelen

harcosait kerestem és keresem. Azokat, akik gyakran véletlenül lettek alakító részesei az eseményeknek, aztán ott ragadtak, mindörökké a történelemben. Vagányságból, elvektől vezetve vagy csupán kíváncsiságból. Az okok sokfélék és ma már nincs jelentőségük - tették, amit kellett. Védtek az országot és önmagukat. Olyan embereket örökök meg, akik igazolhatóan ott voltak, részt vettek '56 őszének magyar szabadságharcában. Vasmunkás, utcagyerek, katonatiszt, újságíró, orvos, műszerész, kormánybiztos, ápolónő. Három éve fotográfálok arcvonásaikat, rögzítem magnószalagra szavaikat.

Vannak köztük, akik megúszták a számonkérés idejét; vannak, akik börtönbe kerültek; vannak, akik hónapokat ültek a siralombházban, minden hajnalban magukban elköszönve élettől, családtól, jövőtől és vannak olyanok is, akiket a harcok során elfogtak, kivégeztek – és túléltek a fejlődést. Mindezek ellenére élnek, hogy elmondhassák, mi történt azokban a napokban.

Hiszem: a jelen kavartsága ellenére meg fog teremtni 1956 forradalmának mítosza. Úgy lesz jelképpé a kisfiú a hatalmas mordállyal, mint a szabadságharc kisdobosa; úgy lesznek utcák elnevezve a mártír Nagy Imréről és a többiekéről, mint a száműzött Kossuth Lajosról; úgy lesz emlékhely a Corvin-köz, mint a Nemzeti Múzeum kertje; úgy lesznek szobrok országszerte '56 hőseiről, mint a múlt század szabadságharcosairól, Petőfiékről. Minden népnek szüksége van új mítoszokra, hogy belőlük táplálkozzon.

Célom, hogy a példaadó történeteket és szereplőket mások is megismerhessék, elsősorban a fiatal nemzedék valamint mindazok, akiknek – akár külföldön élnek, akár itthon – jelent valamit az évszám: 1956.”

Csete Örs,
2003. október 2.

A Musica Pannonica koncertje Pellérden

VENDÉGÜL A VAJDASÁGI ZENTA VÁROSÁNAK NŐI ÉNEKKARÁT, A MUSICA PANNONICÁT. A KÓRUS TÖBBSZÖR JÁRT MÁR MAGYARORSZÁGON, MÉGIS NAGY KÉSZÜLŐDÉS ÖVEZI PELLÉRDI VENDÉGSZEREPLÉSÜKET. JUNIKÓ ILDIKÓ KARVEZETŐVEL KÉSZÍTETTÜNK EGY RÖVID INTERJÚT.

Mióta van együtt, milyen indíttatásból alakult meg a Musica Pannonica?

Először is köszönteni szeretném magam és a kórus nevében a tisztelt pellérdi olvasókat és a lelkes szervezőket, akiknek segítségével nélkül nem tudnánk megismerni az országnak ezt a gyönyörű részét.

Egy bolondos ötlet nyomán alakult meg a kórus. Néhányan arról beszélgettünk, hogy már az 1800-as évek derekán „dalárda” volt Zentán és az akkori tagok erkölcsi bizonyítvánnyal kellett, hogy rendelkezzenek, mert csak így énekelhettek a dalárdában.

Ekkor született meg az ötlet, majd lassan, de összejött egy 24 tagú kar. Ez 6-7 évvel ezelőtt történt.

Ma kevesebben vagyunk, mert a kórus diák tagjai továbbtanulnak, általában más városokban folytatják életüket. Egyébként óvónők, tanítónők, nyugdíjasok és tisztviselők énekelnek a karban, hetente kétszer, háromszor próbálunk.

Merrefelé jártak a világban, milyen sikereket könyvelhetnek el?

Az utazás kis kamarakórusunk számára különösen nagy élmény. Nem sokkal megalakulásunk után a háború, a nincstelenség és kilátástalanság éveiben mi egy gyönyörű meghívást kaptunk Ausztriába. Bécsben énekelhettünk az aradi vértanúk kivégzésének 150-ik évfordulóján. Micsoda párhuzam!

Akkor több helyen, Magyarországon is felléptünk, majd jött az Orosházi Találkozó, újra Bécs, Budapest, Erdély, vajdasági fellépések, a pesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán egy bemutatkozás és nem is olyan régen Gyöngyösön jártunk. Minden koncertről gyönyörű emlékekkel tértünk vissza, Győrt is a szívünkbe zártuk, éppúgy, mint Gyöngyöspata csodálatos kis templomát.

A HATÁRON TÚLI MAGYAROK FESZTIVÁLJÁNAK UTÓRENDEZVÉNYEKÉNT PELLÉRD KÖZSÉG IDÉN IS BEKAPCSOLÓDIK A TÖBB, MINT EGY ÉVTIZEDES MÚLTRA VISSZATEKINTŐ, RANGOS PROGRAMSOROZATBA. OKTÓBER 23-ÁN, AZ 1956-OS FORRADALOM ÉS A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG 1989-ES KIKIÁLTÁSÁNAK KÖZSÉGI MEGEMLEKEZÉSÉN LÁTJUK

Repertoárjuk hogy épül fel, mi alapján választják ki a darabokat?

Mivel gyakran énekelünk templomokban, ezért egyházi zene is van a műsorunkban, de világi zenét is szívesen adunk elő.

A zenetörténet szinte minden korszakából válogatunk, természetesen a repertoár összeállítását a felkérés jellege nagyban befolyásolja.

A volt Jugoszlávia a '80-as években sokak számára irigyelt hely volt; (az ittenihez képest) bőséges árukínálatával, relatív szabadságával, csodálatos természeti és kulturális sokszínűségével.

A háborúval sok minden megváltozott.

Milyen ma arrafelé az élet?

A háború után lassan visszatértünk a normális kerékvágásba, beleszokunk az új életkörülményekbe, és bízunk benne, hogy idővel nem csak ott leszünk, ahol a '80-as években tartottunk, hanem meg is haladjuk azt.

Sok minden megváltozott, kórusunk által közvetített szellemiség azonban reméljük nem változik.

Mit jelent ma vajdaságinak lenni, létezik-e, leírható-e a vajdasági identitás?

Különbözünk-e mi „ittthoni” magyarok a Vajdaságban élő magyaroktól?

Úgy érzem, itt az emberek mindig is lokálpatrióták voltak, ez mindig rendjén is volt, mint ahogy most is.

A háborúba is akarattunkon kívül keveredtünk bele. Mi vajdaságiak vagyunk, vajdasági magyarok. Erre büszkék vagyunk, büszkék lehetünk.

A vajdasági magyarok éppen úgy lélegeznek, dolgoznak, léteznek, mint a Kárpát-medence más országaiban. Talán az élet lassúbb, megfontoltabb és békésebb, mint „odaát”, talán az em-

berek szerényebbek és az értékrendünk egy kicsit különbözik. Lehet, hogy a nyugat szele nem csapott még meg anynyira bennünket, még nem kopogtat az „Unió” az ajtónkon, és kevésbé gondolkunk a pénzre, az anyagiakra.

Ez picit ellentmondásosnak tűnik, de talán nagy általánosságban igaz.

Ugyanúgy élünk, de mégis picit más-képp.

Volt szerencsém párszor Zentán járni.

Nagyon szép város, mely a Tisza partján helyezkedik el. Mekkora a magyar ajkúak száma, milyen közösséget alkotnak?

Zenta még ma is gyönyörű, bár szebb napokat is látott kisváros, a csodálatos Tiszával, gesztenyefás partjával, a zentai csata emlékeivel, ahol a nagy többség magyarul beszél és a helybéli, itt született szerbek is tudnak, sőt beszélnek is magyarul.

Talán a most betelepített emberek is egyszer majd úgy éreznek irántunk, magyarok felé, mint régóta itt élő testvéreik.

Többektől hallva, a Magyarországra dolgozni, tanulni, letelepedni érkező vajdasági magyarok számára nehézséget jelent a beilleszkedés. Sokan egy-két év után haza is térnek.

Mi lehet ennek az oka?

Lehet, hogy előbbi gondolataim jelentik a választ, a fent említett életmód- és értékrendbeli különbségek lehet az oka, hogy lassan visszatérnek az emberek.

Legalábbis egy nagy részük.

Több évig élnek abban a tudatban, hogy ők kényszerűségből jöttek át Magyarországra. Túl hirtelen szakadtak el a gyermekkoruktól, a barátoktól, a poros utcáktól, a kitartóan ciripelő tücsköktől, és elsősorban a családjuktól...

Természetesen Szerbia-Montenegróban nem állami ünnep október 23-a. Ennek ellenére, gondolnak-e a vajdasági magyarok ezen a napon 1956-ra, illetve a Magyar Köztársaság 1989-es kikiáltására? Ünnep-e ez ott a lelkekben?

Természetesen közös a nyelv, a közös történelem és vér bennünk van.

Reméljük a közös ünnepünk méltó lesz '56-hoz, '89-hez, emlékezve bízhatunk egy nyugodt, szép jövőben.

Vágner Roland

TEST ÉS LÉLEK

Az egyház szentségei – I. rész

A SZELLEMTÖRTÉNET FOLYAMÁN AZ EMBER MINDIG MÁSKÉNT ÉRTELMEZTE, HATÁROZTA MEG ÖNMAGÁT. MA AZ EMBERT ÚGY TEKINTJÜK, MINT AKINEK A LÉNYEGE AZ ÉN-TE VISZONY MEGÉLÉSÉBEN ÉRTELMEZHETŐ LEGINKÁBB. AZ EMBER KOMMUNIKÁCIÓS LÉNYEGŰ. EZ A FAJTA MEGHATÁROZÁS TŰNIK A LEGALKALMASABBNAK ARRA, HOGY A SZENTSÉGEKRŐL BESZÉLJÜNK.

A szentségek, mint valóságteremtő jelek

A „szimbólum” szó fejezi ki ma az ember egész-voltának tudatosulását. Be kell látnunk, hogy minden kommunikáció lényegénél fogva testi, anyagi formát ölt. A valóságnak mindig több dimenziója van. Ami az előtérben van és látható, az mindig valamiféle láthatatlan, háttérbeli felé mutat. Ami a háttérben van és láthatatlan, az képekben, gesztusokban, tehát testi-anyagi kifejezésekben közelíthető meg. Ez megfelel az ember testi-lelki struktúrájának. Gondoljuk csak meg, hogy örömről, bánatról testi kifejezésekkel hozzuk a másik tudomására.

A művészi alkotásban az ember gondolatai, érzései és vágyai válnak valósággá. Az érzés és gondolat is valóság, de ez esetben anyagi valósággá lesznek, ami mindenki számára hozzáférhető. Testi mozdulatokban valósul meg az emberek közötti viszony, pl. kézfogás, ölelés stb. Ezek valóságteremtő kifejezések. Ezen kifejezésekbe sokszor tárgyakat is bevonhatunk, pl. egy gyűrű átadása, egy csokor virág egy üveg ital. Ilyen szimbólumokban az odafordulás vagy elfordulás nemcsak kifejeződik, hanem bennük valósul meg. Valóságot hordoznak.

Ilyen értelemben a szentségek is úgy értelmezendők, mint valósághordozó

jelek. Az egyház a beavató szertartásában hirdeti és valósítja meg az újtag felvételét. Az Oltárszentség ünneplésében pedig a közösség fejeződik ki, valósul meg és újul meg. De arra figyelni kell, hogy az egyház ezen életmegnyilvánulásai, melyeket szentségeknek nevezünk, mindig válaszjellegűek. Sem az egyének hite, sem pedig a közösség a keresztyén értelmezés szerint nem jelenti a kezdetet, hiszen mindez már válasz Isten kezdeményezésére. Az egyház hite és élete válasz Isten közeledésére. Ezt az alapvető meggyőződést ki kell domborítani akkor, ha a szentségeket a szimbólumok mintájára értelmezzük. A távlat tehát itt megfordul: a szentségeket nem az ember oldaláról kell megközelíteni, aki Istenre irányul, hanem Isten oldaláról, aki Krisztus megtestesülésében visszavonhatatlanul belép az ember világába.

Ki alapította a szentségeket?

Mind a katolikus, mind a protestáns teológia számára alapvető jelentőségű az a teológiai megállapítás az, hogy a szentségeket Jézus Krisztus alapította. Az egyház a maga egész létével megéli ezeket a kegyelemközvetítő szertartásokat, mondhatni jelképes eszközöket. Abban is egység van, hogy a szentségek Jézusnak

a földi működése alatt végbevitt és a Bibliában rögzített jelcselekvésein alapulnak. A szentségek tehát az Úr ajándékai az egyház számára, nem pedig az egyház által kitalált művek. Az egyház tehát nem létrehozta, hanem felismeri a szentségeket. Ahogy már az ősegyházban is vallották: „akárki kereszttel, maga az Úr kereszttel általa.”

Ami pedig az alapítást illeti, az nem úgy képzelendő el, hogy ezekre vonatkozóan az Úr kiadott volna egy alapító okiratot, avagy konkrét módon előírta volna azok felépítését és kiszolgáltatását. Keresztyén őseinknek egy céljuk volt: saját egyéni és közösségi életükben tovább élni a názáreti Jézus életét. Jézus jelcselekvéseit különösen fontosnak tartották. Aztán úgy tapasztalták, hogy néhány Jézustól örökölt jelcselekvés különös módon erőt ad nekik a keresztyén hit megéléséhez, az üldözések elviseléséhez, életük értelmének megértéséhez. Amikor tehát krisztusi alapításról beszélünk, azt nem közvetlen, történetileg megragadható alapító aktusként foghatjuk fel, hanem olyan történeti fejlődésként, amelyben a hívő értelmezés felismeri a Feltámadott Úr működését. Erre a szempontokra utal a II. Vatikáni Zsinat is: „Amikor pedig feltámadt a halálból, elküldte tanítványainak éltető Lelkét, és általa az üdvösség egyetemes szakramentumává tette saját testét, az egyházat...” (LG 48)

*dr. Horváth István
plébános*

Mit egyek? Mit tegyek? Tanácsok cukorbeteg részére – I. rész

A cukorbetegség már régóta ismeretes, de a korszerű kutatási eredmények csak az elmúlt évtizedekben, illetve a közelmúlt években tisztázták a diabetes mellitus (cukorbetegség) jó néhány kérdését

A cukorbetegség lényege az, hogy az inzulin, a hasnyálmirigy egyik alapvetően fontos hormona a szervezetből hiányzik, vagy jelen van ugyan, de hatását nem fejti ki kellőképpen.

Az ún. II. típusú diabetes mellitus a felnőtt- és időskorban kezdődő cukorbetegség jellegzetes megnyilvánulási formája. Ebben az esetben a hasnyálmirigy ugyan termel inzulint, de a sejtek – egyelőre

nem ismert okból elvesztik érzékenységüket az inzulinnal szemben. A hasnyálmirigy kezdetben egyre több inzulin termelésével próbálja a helyzetet kiegyenlíteni, később azonban az inzulint termelő sejtek kimerülnek, s ténylegesen az inzulinhiány következményei állnak elő. A betegség lappangva, gyakran évek alatt fejlődik ki. Kezelésében kezdetben a diéta melletti tablettás kezelés kap elsődleges szerepet. Mivel a diabetesnek ez a típusa általában lassan, fokozatosan, szinte észrevétlenül fejlődik ki, gyakran más okból végzett orvosi, illetve laboratóriumi vizsgálat deríti ki a magas vércukorértéket.

Mi is okozza az ilyen a típusú cukorbetegséget? Mai tudásunk szerint bizonyos örökletes hajlam mellett jelenlevő külső tényezők játszanak szerepet abban, hogy a hajlam végül is ténylegesen cukorbetegséggé fejlődjön ki.

Melyek ezek a külső tényezők? Az elhízás, a testsúlyfelesleg a legdöntőbb ok, amely meggyorsíthatja a cukorbetegség kifejlődését. A mai, modernnek nevezett életmód sajnos rendkívül előnytelenül alakítja az emberek testsúlyát.

(folytatás a következő oldalon)

Évszázadokon keresztül a táplálékkal a szervezetbe kerülő energiát kellően egyensúlyozta a sok mozgás. A mai kor emberére viszont jellemző, hogy rendkívül keveset mozog, s bőségesen táplálkozik. Nyilvánvaló, hogy ez az életmód elhízáshoz vezet, annak minden következményével együtt. A testsúlyfelesleg következtében a rendelkezésre álló inzulin egyre kevésbé tudja kifejteni hatását, a vércukor fokozatosan emelkedik, s cukorbetegség alakul ki. Az utóbbi idők széleskörű megfigyelései alapján kiderült, hogy az elhízott egyéneknél a cukorbetegség mellett gyakran fordul elő magas vérnyomás, a vérzsírok emelkedése. Mindezek a tényezők együttesen megnövelik a korai érelmeszesedés kialakulásának valószínűségét. Egészséges egyénben az inzulin biztosítja, hogy a sejtekbe a cukor nem tud a sejtekbe kerülni, a véráramban marad, s így a vércukor értéke megemelkedik. Ha a vércukor emelkedésének mértéke meghalad egy bizonyos határt akkor a vese kiválasztó tevékenysége révén a vizeletben is megjelenik a cukor. A normális vércukor értéke éhgyomri állapotban 4,0-6,0 mmol/l

A magasabb vércukor-érték tünetei:

- a szervezet legyengül
- a beteg közérzete rossz,
- a cukorvizelés miatt szájszárazság, feltűnő szomjúságérzet,
- gyakori vizelés és nagymértékű folyadékfogyasztás alakul ki.

Fokozódik a fertőzésekre való hajlam, a bőrszárazság gyakran bőrvizketést okoz.

A cukorbetegség kezelésének az a célja, hogy a beteg panaszai minél hamarabb megszűnjenek, és az alapvető célokon túl fontos az ún. késői szövődmények megelőzése. A cukorbetegség késői szövődményei éppen az érrendszer károsítása során több szervet érinthetnek, így a szemfenéki erek károsodása a látás romlását eredményezheti. A vese károsodása következtében a vizeletben cukor és fehérje jelenik meg, s a veseműködés fokozatosan romlik. Az idegrendszer elfajulásos károsodása az alsó végtagok fájdalmát, zsibbadását okozhatja.

dr. Péterfia Sarolta

Következő cikkemben szeretném leírni, hogyan tartható rendben a diabetes.

Várom kérdéseiket, kérem, hogy a levelesládánkba dobják be őket.

Folytatás következik!

Kivételes nyugdíjemelés

1997. ÉVI LXXXI. TÖRVÉNY A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSI NYUGELLÁTÁSRÓL. 168/1997. /10.06./ KORMÁNYRENDELET ALAPJÁN

Ki kérheti a kivételes nyugdíjemelés engedélyezését?

Kizárólag a nyugellátásban részesülő személy részére engedélyezhető. A kivételes nyugdíjemelés engedélyezése szempontjából társadalombiztosítási nyugellátásnak kell tekinteni:

- a bányásznyugdíjat,
- az egyes művészeti tevékenységet folytatók öregségi nyugdíját,
- a szolgálati nyugdíjat,
- a mezőgazdasági szövetkezeti járadékokat is,

de csak akkor, ha az említett ellátásban részesülő személy a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt már elérte.

Az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság főigazgatója kivételes nyugdíjemelést az öregségi nyugdíjkorhatárt – a rá irányadó korhatárt – elérő, vagy rokkant személy, továbbá az árva részére engedélyezheti.

Milyen további feltételek fennállása esetén engedélyezhető a kivételes nyugdíjemelés?

Akkor, ha

- a folyósított nyugellátás és más rendszeres pénzellátás együttes havi összege nem haladja meg az öregségi, teljes nyugdíj legkisebb összegének kétszeresét, azaz 2003-ban a 43 600.- Ft-ot, és
- a nyugellátás megállapítása, továbbá a korábbi méltányossági nyugdíj-emelés időpontja óta 3 év eltelt.

Hol terjeszthető elő a kérelem?

A kivételes nyugdíjemelés engedélyezésére kizárólag az érintett személy kérelme alapján kerülhet sor. Az igénylések benyújtása az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság „kérelem – adatlap” nyomtatványon történik. Az adatlapot pontosan kitöltve, aláírva kell az igénylő lakhelye szerint illetékes megyei (fővárosi) Nyugdíjbiztosítási Igazgatósághoz (kirendeltséghez), vasutas biztosított esetében a MÁV Rt. Nyugdíj Igazgatósághoz benyújtani.

Nem állapítható meg kivételes nyugdíjemelés annak, aki előzetes letartóztatásban van, szabadságvesztés büntetését

tölti, szociális intézményben vagy javítóintézetben van elhelyezve.

A kivételes nyugdíjemelés engedélyezésénél előnyben kell részesíteni férfiak esetében 35 évnél, nők esetében 30 évnél több szolgálati idővel rendelkező személyt, vagy a 70 éven felüli személyt, vagy az I. illetőleg II. rokkantsági csoportba tartozó személyt.

A kivételes nyugdíjemelés összege nem haladhatja meg az öregségi teljes nyugdíj mindenkor legkisebb összegének 25%-át, de nem lehet kevesebb annak 10%-ánál. (2003-ban az engedélyezhető összeg 2 180 – 5 450.- Ft lehet.)

Az adatlapon meg kell jelölni (indokolni) a különös méltánylást érdemlő azon körülményeket, amelyek megalapozhatják a kérelem teljesíthetőségét.

A kérelem elbírálása során kiemelt figyelmet kell fordítani különösen azokra a körülményekre, melyek veszélyeztetik, illetőleg befolyásolják a kérelmező megélhetőségét vagy aránytalanul súlyos terhet jelentenek (mint pl.: tartós betegség, a megnövekedett gyógyszer és lakásfenntartási költségek, a házastárs halála, tartásra köteles és képes hozzátartozó hiánya).

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy az igazgatási szerv indokolt esetben vizsgálhatja, hogy a közölt adatok a valóságnak megfelelnek-e, szükség esetén a kérelmezőt hiánypótlásra is felszólíthatja.

A kérelem tárgyában hozott döntésről az igazgatási szerv a kérelmezőt írásban értesíti.

Készült az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium kiadványa alapján. A következő számban a Baleseti rokkantsági- és rokkantsági nyugdíjjal foglalkozunk.

Hirdetésfelvétel

Következő számunk november hónapban jelenik meg.

Reklám, illetve hirdetésfelvétel a **Takarékszövetkezetben, naponta 9-16 óráig**

Vérsi Ernőnéél.
Tel: 72/587-004

LABDARÚGÁS

A megyei I. osztály jelenlegi állása:

Hely	SE	Forduló	Nyert	Döntetlen	Veszteség	Gólkülönbség	Pontszám
1. Lánycsók		6	4	1	1	10-6	13
2. Pécsvárad		6	4	1	1	8-10	13
3. Pellérd		5	3	1	1	14-7	10
4. Siklós		6	3	1	2	13-8	10
5. Szigetvár		6	3	1	2	13-8	10
6. Nagyrápád		6	2	4	0	12-9	10
7. Pogány		6	3	1	2	11-8	10
8. Sellye		6	3	1	2	10-9	10
9. Szederkény		6	1	4	1	6-5	7
10. Bogád		6	1	3	2	4-6	6
11. Sásd		6	1	2	3	8-13	5
12. Ócsárd		6	0	4	2	8-11	4
13. PEAC		5	0	1	4	1-8	1
14. Egerág-LDSZ		6	0	1	5	4-14	1

Siklós–Pellérd 3-1 (1-0)

(2003.09.28.)

Jó iramú mérkőzésen a jól játszó hazai csapat megérdemelt győzelmet aratott.

Pellérd–PEAC 1-3 (0-1)

(2003.10.01.)

Az elhalasztott Pellérd-PEAC mérkőzést október 1-én játszották le a csapatok.

Igen gyenge iramú mérkőzést láthattunk, az első félidő utolsó percében egy oknélküli szabálytalanságért 11-est kapott az ellenfél, amit értékesített, így a PEAC 1-0-ás félidővel vonulhatott az öltözőbe.

Reménykedtünk, a második félidő általában Pellérd játékosait szokta igazolni. Erőnléttel, ill. jó cserékkel fel lehetett volna ébreszteni őket, sajnos nem ez történt. Egy szabálytalanságra, amit az ellenfél követett el, hevesen reagált Bodor Endre, amiért sárga lappal figyelmeztetésben részesítette a játékvezető. A rákövetkező percben egy szabálytalanságért újra sárga lappal ill. így már pirossal „jutalmazott” a játékvezető. Megcsappant a csapat egy fővel, ettől még gyengébben játszott.

Egy előre ívelés után kapás-lövéssel nagy gólt lőtt az ellenfél, így már 2-0-ra vezettek. A harmadik gólt Lajos Tibor nagy felelőtlensége okozta, cselezett az ötös vonalon, elcsúszott ennek eredményül 3-0-ra vezetett a PEAC.

Az utolsó 10 percben kezdett csapatunk játszani, ami eredményes is volt. Egy szép góllal 3-1-re szépítettünk! Így a Pellérd-PEAC mérkőzés 1-3-re végződött.

Továbbra is a tabella 3-ik helyén állunk.
Sok sikert a csapatnak! Hajrá Pellérd!

Vézi Ernő
SE elnök

Sakk

A gyönyörű nyárutó – őszelő adta a keretet a XXIII. MECSEKVÖLGYE SAKKVERSENYHEZ.

A bennünket megtisztelő 29 résztvevő nem csalódott. A verseny szervezői sajnálják, hogy minden fáradozásuk ellenére helyi résztvevője a versenynek nem volt.

Öröm volt nézni a 10 éves *Barbara* és a 60-on túli *Feri bácsi* csatáját, melyben még a nagyobb rutin diadalmaszkodott.

A 9 forduló során nem volt szükség a versenyt vezetők beavatkozására. A sportszerű játék igazolta, hogy barátok és nem ellenségek csaptak össze.

Köszönjük az Önkormányzat támogatását a résztvevők nevében is!

Polacsek Lajos
bázigazda

Pellérd Község Önkormányzatának ingyenes havilapja

t ü k ö r

Megjelenik minden hónap első felében

KIADJA: Pellérd Község Önkormányzata

FELELŐS KIADÓ: Metzinger József polgármester

FELELŐS SZERKESZTŐ: Borbély Tamás

TÖRDELŐSZERKESZTŐ: Schauer Tamás

SZERKESZTŐ BIZOTTSÁG: Bodai Tiborné, dr. Schleib Mária, Eötvös Gusztáv, Gálné Dávid Margit, Farkas Nándor, dr. Horvát István, Kokovai István, Medgyesi Antal, Ravadi János, Schmidt Mátyás, Szabó Attila, Szigeti János, Tóth József, Vágner Roland, Vézi Ernő

SZERKESZTŐSÉG: 7831 Pellérd, Dózsa Gy. út 33.
Tel: 72/587-921

FOTÓK: Ravadi Irénke

LEVÉLGÍTÁS: MacMaestro Kft., Pécs

NYOMDAI MUNKÁLATOK: Bornus Kft.
7624 Pécs, Rókusalja u. 19.
Tel: 72/516-435

FELELŐS VEZETŐ: Borbély Tamás

MEGJELENIK: minden hónap első felében,
700 példányban